

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 lutego 2017 roku ZUS I Oddział w Ł. zobowiązał płatnika składek Związek Zawodowy (...) w Ł. do zwrotu emerytury nienależnie wypłaconej ubezpieczonemu J. A. za okres od dnia 1 lipca 2008 roku do dnia 31 lipca 2016 roku w kwocie 5523,33 zł wraz z odsetkami wynoszącymi na dzień wydania decyzji kwotę 2560,02 zł. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że emerytura została wypłacona w zawyżonej kwocie na skutek wydania przez płatnika nieprawdziwego zaświadczenia z którego wynikało, że ubezpieczony był zatrudniony w okresie od dnia 30.06.2006 roku do dnia 31.12.2007 r a faktycznie ubezpieczony był w tym okresie zgłoszony wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego / decyzja w aktach ZUS/.

W dniu 26 kwietnia 2017 roku płatnik składek reprezentowany przez pełnomocnika odwołał się od powyższej decyzji. W uzasadnieniu wskazano, że sporne zaświadczenie wydane przez płatnika potwierdzało jedynie, że płatnika i ubezpieczonego łączyła umowa zlecenia co było zgodne z prawdą natomiast ZUS błędnie przeanalizował treść zaświadczenia. Płatnik był zleceniodawcą a ubezpieczony prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w ramach której doszło do zawarcia umowy zlecenia. / odwołanie k- 2-30dw/.

W piśmie procesowym z dnia 4 lipca 2017 roku płatnik wskazał, że zgodnie z przepisem art. 84 ust 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych żądanie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń powinno być ograniczone w stosunku do płatnika do okresu nie dłuższego niż ostatnie 3 lata w związku z czym roszczenia zakładu uległy przedawnieniu z dniem 1 stycznia 2017 roku / pismo k- 13-13 odw/.

Podczas rozprawy w dniu 24 kwietnia 2018 roku pełnomocnik płatnika przyznał, że w spornym okresie czasu z tytułu zawartej umowy zlecenia z ubezpieczonym nie były odprowadzone składki na ubezpieczenie społeczne a na ubezpieczenie zdrowotne / oświadczenie pełnomocnika 00:18:30 CD k-44 /

Ubezpieczony J. A. nie zajął żadnego stanowiska w sprawie, podnosząc podczas rozprawy w dniu 24 kwietnia 2018 roku, że wyłącznie wykonywał swoją pracę / oświadczenia J. J. 00:01:46 CD k- 44/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 10 lipca 2008 roku płatnik składek Związek Zawodowy (...) w Ł. wydał zaświadczenie ubezpieczonemu J. A. stwierdzające, że od 11 maja 2004 roku jest on zatrudniony na podstawie umowy zlecenia na czas nieokreślony. W zaświadczeniu tym wskazano, że jest on objęty systemem ubezpieczeń społecznych oraz, że składki płacono do 13 czerwca 2008 roku. W zaświadczeniu wskazano, że wydaje się je celem doliczenia okresu zatrudnienia do stażu emerytalno rentowego / zaświadczenie w aktach ZUS/.

W dniu 10 października 2008 roku płatnik wydał ubezpieczonemu kolejne zaświadczenie stwierdzające, że od 11 maja 2004 roku jest on zatrudniony na podstawie umowy zlecenia na czas nieokreślony. W zaświadczeniu tym wskazano, że jest on objęty systemem ubezpieczeń społecznych oraz, że składki płacono do 15 września 2008 roku. W zaświadczeniu wskazano, że wydaje się je celem doliczenia okresu zatrudnienia do stażu emerytalno rentowego / zaświadczenie w aktach ZUS/.

Powyższe zaświadczenia wydała ubezpieczonemu K. M. (dawniej L.) pracownik administracyjno- biurowy płatnika. Do wydawania tego typu zaświadczeń została ona upoważniona przez księgową płatnika, która przekazała jej listę osób – emerytów, pracujących na podstawie umowy zlecenia u płatnika oraz wskazała jak należy wypełniać zaświadczenie. Praca pani L. polegała faktycznie na wpisywaniu daty w zaświadczenie. Nie otrzymała ona żadnych dokumentów źródłowych pozwalających na zweryfikowanie treści wydawanych zaświadczeń. Nie miała dostępu do dokumentów w oparciu o które mogłaby zweryfikować jakie składki były opłacane za pracownika./ zeznania świadka M. 00:04:54 CD k- 44/ .

W oparciu o dokument wydany przez płatnika w dniu 10.07.2008 roku ubezpieczonemu doliczono do stażu jako składkowy okres od dnia 30.06.2006 roku do dnia 31.12.2007 roku i z tego tytułu przeliczono emeryturę od dnia 1 lipca 2008 roku / decyzja z 21 lipca 2008 roku w aktach ZUS /. Ubezpieczony pracował u płatnika od momentu przejścia na emeryturę. Nie miał innego zatrudnienia dodatkowego niż praca u płatnika. Wszystkie sprawy związane z zatrudnieniem załatwiał płatnik. Na prośbę płatnika ubezpieczony otworzył działalność gospodarczą. Odprowadzaniem składek i podatku zajmowała się osoba zatrudniona u płatnika, którą ubezpieczony zatrudnił do rozliczania go z ZUS i Urzędem Skarbowym. / zeznania ubezpieczonego 00:14:01 CD k- 44/.

Płatnik zgłosił ubezpieczonego do ubezpieczenia zdrowotnego do dnia 31 lipca 2006 roku . Od dnia 1 sierpnia 2006 roku do dnia 31 grudnia 2007 roku ubezpieczony nie był zgłoszony przez płatnika do żadnego ubezpieczenia i nie były odprowadzane za niego składki na ubezpieczenie społeczne/ niesporne/.

Nadpłata emerytury za okres od dnia 1 lipca 2008 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku powstała na skutek błędnie wydanego zaświadczenia z dnia 10.07.2008 roku wyniosła 5523,33 zł a kwota odsetek do dnia wydania decyzji wynosiła 2560,02 zł. Nadpłata za okres od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku wynosiła 1905 zł 72 gr a odsetki za okres od 28 stycznia 2014 roku do 27 lutego 2017 roku wynosiłyby 269,25 zł / niesporne, wyliczenie ZUS k-63/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie . Sąd przede wszystkim oparł się na dokumentach załączonych do akt ZUS oraz zeznaniach świadka M. i ubezpieczonego. Podnieść należy ,że płatnik nie kwestionował ,że w spornym okresie czasu ubezpieczony nie był zgłoszony do ubezpieczenia społecznego a składki z tego tytułu nie były opłacane.

Sąd zważył , co następuje :

Odwołanie płatnika jest w części zasadne i podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z treścią art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych / tj. Dz. U z 2015 roku poz. 121 ze zm./ osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. W myśl ust. 2 za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Z kolei zgodnie z ust. 3 powyższego przepisu nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, a w pozostałych przypadkach - za okres dłuższy niż ostatnie 3 lata.

Przepis ust 6 powyższego artykułu stanowi natomiast ,że jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 1, obciąża odpowiednio płatnika składek lub inny podmiot .

Jest niesporne, że płatnik składek wydał zaświadczenie w dniu 10 lipca 2008 roku dla celów emerytalno rentowych , które zawierało nieprawdziwe dane, które miały wpływ na wysokość świadczeń wypłaconych ubezpieczonemu. W

zaświadczeniu wskazano bowiem ,że składki na ubezpieczenie społeczne były odprowadzane a w rzeczywistości nie miało to miejsca. Jak wynika z ustaleń Sądu błąd powstał na skutek braku zachowania należytej staranności przez osobę wydającą zaświadczenie. Jak wynika z zeznań świadka M. , która zaświadczenie to sporządzała nie miała ona żadnego dostępu do informacji pozwalających na weryfikację informacji wskazanych w zaświadczeniu a jej rola sprowadzała się do wpisywania daty w gotowym już druku, co do osób umieszczonych na liście dodatkowo zatrudnionych emerytów na umowę zlecenia. Poza sporem zatem pozostaje okoliczność ,że wydane zaświadczenie nie odzwierciedlało stanu faktycznego bowiem wbrew jego treści w spornym okresie czasu składki na ubezpieczenie społeczne nie były odprowadzane, co w toku procesu przyznał płatnik. W ocenie Sądu bez znaczenia pozostają okoliczności podnoszone przez płatnika ,że błąd w zaświadczeniu mógł być przez organ rentowy zweryfikowany wcześniej co pozwoliłoby uniknąć powstania nadpłaty. Na płatniku składek niewątpliwie ciąży obowiązek udzielania rzetelnych i zgodnych z prawdą informacji organowi rentowemu.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 stycznia 2015 r. przesłanką odpowiedzialności płatnika na podstawie art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest wina płatnika w niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu przekazania organowi rentowemu wymaganych informacji, polegająca na niedochowaniu należytej staranności. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2015 r., I UK 206/14, LEX Nr 1653740).

W ocenie Sądu zasadny jest zarzut płatnika, że obowiązek zwrotu jaki obciąża go z tytułu nienależnie wypłaconych ubezpieczonemu świadczeń powinien mieć zakres mniejszy niż wynika to ze spornej decyzji. Przepis artykułu art. 84 ust. 3 powyższej ustawy ogranicza obowiązek zwrotu nienależnie wypłaconego, pobranego świadczenia za okres nie dłuższy niż ostatnie 3 lata. Chodzi w tym wypadku o ostatnie trzy lata pobierania, wypłacania świadczenia, a nie trzy lata wstecz od dnia wydania decyzji.

W uchwale z dnia 16 maja 2012 r. Sąd Najwyższy wskazał, że ZUS ma prawo żądać zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za 3 ostatnie lata, począwszy od dnia otrzymania ostatniej wypłaty. Żądanie to nie ulega przedawnieniu. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., II PZ 1/12, LEX nr 1166981).

W ocenie Sądu , płatnik zasadnie podnosi ,że ograniczenie żądania zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych za okres nie dłuższy niż ostatnie 3 lata ma zastosowanie nie tylko do osoby, która nienależnie pobrała świadczenie, ale także do płatnika składek. Takie też stanowisko zajął Sąd Najwyższy w cytowanym wyżej wyroku z dnia 28 stycznia 2015 r. wskazując w uzasadnieniu, że " w art. 84 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (identycznie zresztą jak i w art. 138 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) ustanowiona została zasada, że nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach - za okres dłuższy niż ostatnie 3 lata. Oznacza to ograniczenie we wskazany sposób kwoty zwrotu nienależnie pobranego świadczenia zarówno w stosunku do świadczeniobiorcy, jak i płatnika składek". Tożsame stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 25 lutego 2015 r., III AUa 855/14(opubl LEX nr 1665127) i Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 12 listopada 2013 r., III AUa 1625/13 (opubl. LEX nr 1391839).

Powyższa wykładnia art. 84 ust. 3 ustawy systemowej oznacza, że organ rentowy z naruszeniem tego przepisu zobowiązał płatnika składek do zwrotu nienależnie wypłaconego świadczenia także za okres wykraczający poza ostatnie trzy lata począwszy od dnia otrzymania ostatniej wypłaty. W tym też zakresie zaskarżona decyzja podlega zmianie .

W ocenie Sądu płatnik zasadnie podnosi, że okres za jaki organ rentowy może żądać zwrotu nadpłaconych świadczeń wynosi maksymalnie 3 lata od daty ostatniej wypłaty. Niezasadny jest jednak zarzut przedawnienia roszczenia o zwrot nadpłaconego świadczenia. W świetle 84 ust. 7 ustawy systemowej należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia uprawomocnienia się decyzji ustalającej te należności. Przepisy art. 24 ust. 5-5c stosuje się odpowiednio. Decyzja dotycząca ustalenia nienależnie pobranych świadczeń zapadła dnia 27 lutego 2017 roku., zatem przedawnienie należności jeszcze nie nastąpiło.

Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał płatnika do zwrotu nienależnie wypłaconych ubezpieczonemu świadczeń za okres trzech lat wstecz od dokonania ostatniej wypłaty wraz z odsetkami uznając, że odwołanie płatnika jest niezasadne w tym zakresie oraz ma on obowiązek zwrotu świadczenia tylko w tym zakresie. W pozostałym zakresie płatnik nie ma obowiązku zwrócenia nadpłaconych świadczeń.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 89 k.p.c. w zw. z przepisem § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r w sprawie opłat za czynności radców prawnym (Dz. U z 2015 r poz.1804 ze zm.) obciążając organ rentowy obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w zakresie w jakim przegrał on sprawę.

ZARZĄDZENIE

wyrok z uzasadnieniem doręczyć peł. ZS z pouczeniem i aktami rentowymi oraz pełnomocnikowi płatnika

3.07.2018